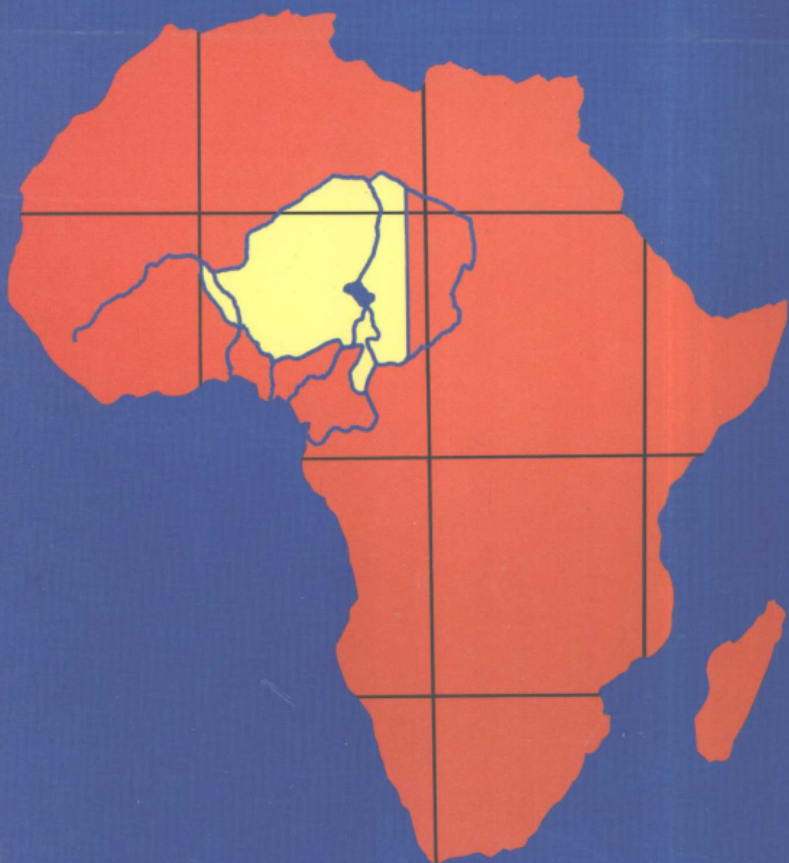

HARSHEN HAUSA

豪萨语

第三册

王正龙 牛家昌 编

外语教学与研究出版社

封面设计：诸中英

¥: 14.90

ISBN 7-5600-0970-0

9 787560 009704 >

豪萨语

HARSHEN HAUSA

第三册

王正龙 牛家昌编

外语教学与研究出版社

(京)新登字 155 号

图书在版编目(CIP)数据

豪萨语 第三册/王正龙 牛家昌编. - 北京:外语教学与研究出版社, 1996.3

ISBN 7-5600-0970-0

I. 豪… II. ①王… ②牛… III. 豪萨语-教材 IV. H675.9

中国版本图书馆 CIP 数据核字(95)第 04639 号

豪萨语

第三册

王正龙 牛家昌 编

* * *

外语教学与研究出版社出版发行

(北京西三环北路 19 号 100081)

[http //www. fltrp. com. cn](http://www.fltrp.com.cn)

北京外国语大学印刷厂印刷

开本 850×1168 1/32 11 25 印张 212 千字

1996 年 3 月第 1 版 1999 年 9 月第 2 次印刷

印数: 301—800 册

* * *

ISBN 7-5600-0970-0

G·434

定价: 14.90 元

编者的话

本册豪萨语的编写指导思想是在继续讲完豪萨语语法的同时，选择一些充分反映对象国家历史、文化、特点的课文，使学生在学语言现象的同时，扩大知识面。语言是文化的载体。只有充分了解有关国家的历史、文化、社会状况，我们才能更好地把握这种语言。豪萨民族作为非洲历史最悠久的民族，它的社会、文化都有其独特之处。豪萨人的逻辑思维，感情表达不仅和欧洲人大相径庭，而且和其他东方人也迥然迥异。我们试图通过不同题材课文，让学生尽可能多地了解这些知识。

豪萨语的语言相对来说比较容易，而它的词法却比较复杂。因此，我们在课文中作了比较多的注释。

练习部分紧紧围绕课文内容。学生如能顺利正确地做好练习，便证明他已掌握了课文内容。本册教材仍然请在中国国际广播电台工作的尼日利亚豪萨语专家谢胡·巴拉拉斑先生校阅过。对于他的帮助，我们表示衷心的感谢。

编者

1994.11.

词汇表词性缩略语表

1. 名词	sunā	(s)
2. 代词	lamirin suna	(l.s)
3. 疑问代词	lamirin tambaya	(l.t)
4. 关系代词	lamirin dangantaka	(l.d)
5. 物主代词	lamirin mal laka	(l.m)
6. 人称代词	lamirin mutun	(l.mu)
7. 指示代词	lamirin ishara	(l.i)
8. 与格代词	lamirin makasudi	(l.mak)
9. 动词	aikatau	(a)
10. 及物动词	aikatau so-katba	(a.s)
11. 不及物动词	aikatau k'i-karba	(a.k)
12. 及物不变化动词	aikatau so-karba	
	matas sauyawa	(a.smss)
13. 及物变化动词	aikatau so-katba	
	matas sauyawa	(a.smss)
14. 使役动词	aikatau mai sanadiyya	(a.ms)
15. 专有名词	sunā na musamman	(s.m)
16. 形容词	siffa	(si)
17. 复合形容词	haddiyar siffa	(h.si)
18. 副词	bayanau	(b)
19. 连词	mahadi	(mu)
20. 感叹词	alamar motsin rai	(amr)
21. 单数	mufuradi	(mu)
22. 复数	jam'i	(j)

23. 阳性	jinsin namiñ	(jn)
24. 介词	jerru	(je)
25. 短语	fadar magana	(fm)
26. 阴性	jinsin mace	(jm)
27. 词组	garken kalmomi	(gk)
28. 独立人称代词	lamirin mutun mai zaman kansa	(l.mmz)
29. 数词	adadi	(ad)
30. 特殊副词	bayanau na takanas	(b.t)
31. 直接宾语	karbau kai tsaye	(b.t)
32. 间接宾语	karbau kaikaice	(k.k)
33. 进行时态动词	aikatau mai ci kai tsaye	(a.mck)
34. 关系式动词	aikatau mai ci dogare	(a.mcd)
35. 经常式动词	aikatau bi-sabo	(a.bs)
36. 将来式动词	aikatau mai zuwa kai tsaye	(a.mzk)
37. 虚拟式动词	aikatau mai zuwa dogare	(a.mzd)
38. 命令式	sigar umurni	(su)
39. 虚拟语态	togaciya	(t)
40.	zagagen aikatau	(z.a)
41. 复合名字	hadadden suna	(h.s)

Abubuwan da ke ciki

1. Darasi na farko	1
Mai wasa da maza karya (1)	
2. Darasi na biyu	14
Mai wasa da maza karya (2)	
3. Darasi na uku	26
Jawabin maraba	
4. Darasi na huɗu	36
Duniyar da mu ke so	
5. Darasi na biyar	50
Ni mutumin Kagara ne	
6. Darasi na shida	61
Jawabin shugaban gwamnatin mulkin soja, 1975	
7. Darasi na bakwai	74
Nijeriya	
8. Darasi na takwas	85
komawa gida	
9. Darasi na tara	98
Komawa gida (ci gaba)	
10. Darasi na goma	112
Shugabanci da goyon bayan jama' arka	
11. Darasi na goma sha ɗaya	125
Zaben harshe a Nijeriya	
12. Darasi na goma sha biyu	141
Labarin Wani ɗan sarki	
13. Darasi na goma sha uku	152
Asubahin musulunci	

14. Darasi na goma sha huɗu	164
Majalisar dokoki	
15. Darasi na goma sha biyar	177
Kishin Kasa	
16. Darasi na goma sha shida	189
An ki a ci biri, amma an koma ga dila	
17. Darasi na goma sha bakwai	202
Tsarin kayyade iyali a duniya	
18. Darasi na goma sha takwas	214
Na sauka a Gambiya	
19. Darasi na goma sha tara	225
Sambo da Hafsi	
20. Darasi na ashirin	238
Yadda muka yi da ubangijina	
21. Darasi na ashirin da ɗaya	251
Asalin bakin ciki	
22. Darasi na ashirin da biyu	263
Hakkoki na ɗan kasar Nijeriya	
23. Darasi na ashirin na uku	276
Marjigayi Janar Murtala	
24. Darasi na ashirin da huɗu	289
Na dawo kano daga Ingila	
25. Darasi na ashirin da biyar	301
Ba ma so a kai kasuwa	
26. Darasi na ashirin da shida	314
Bambancin addini, kabilanci ne cutar Nijeriya	
27. Darasi na ashirin da bakwai	327
Na yi aure	
28. Darasi na ashirin da takwas	337
Labarin Malam Gabatari	

Darasi na farko

MAI WASA DA MAZA KARYA

(Wasan kwaikwayo)

Shiga Ta Daya

(A ofis, Ladidi tana buga keken rubutu, Zuwaira kuma ta yi zugudum.)

Ladidi: Zuwaira tunanin me kike yi?

Zuwaira: Gani na yi tun safe ba ki yi aikin kirki ba sai tunani kike yi.

Zuwaira: Ina tunanin duniya ne.

Ladidi: Amma kuwa ki kan ba ni dariya wani lokaci.

Tanko: (Daga ofishinsa) ke, Ladidi!

Ladidi: Na'am. (Ta tafi) Ga ni.

Tanko: A'a yau kuma wace irin shiga aka yi haka?

Ladidi: (Ta shiga yauki) Malam ba ka san sunan irin wannan shigar ba?

Tanko: Yaya fa zan yi in sani tun da sai yau na fara ganin irinta a wurinki?

Ladidi: Wannan shigar ita ce ake kira "yaro sai ka zo".

Tanko: (Dariyar sha'awa) Lallai yaro sai ka zo. Amma ni ba yaro ba ne.

Ladidi: (Dariya) Malam tun da ni yarinya ce, ai duk wanda yake tare da ni shi ma yaro ne.

Tanko: To, watau yanzu wannan shigar sai na zo ke nan?

- Ladidi: To, watakila.
- Tanko: Watakila ne?
- Ladidi: Watakila ne mana. Zan sa fatsa ne in jawo ka?
- Tanko: Ai wannan shigar da kika yi ta fi fatsa kamu.
- Ladidi: To, shi ke nan sai ka dawo. (Malam Tanko ya fita)
- Zumaira: Ladidi ba mu gama maganarmu ba dazu Malam Tanko ya kira ki.
- Ladidi: Wace magana?
- Zuwaira: Maganar da na ce miki ina tunanin duniya kika yi mini dariya.
- Ladidi: To. Ni ma har na manta da wannan magana. Wai shin don Allah me ya dame ki ne a yanzu har da za ki hana kanki sukuni da tunane—tunane?
- Zuwaira: Gani na yi ga shi mun yi sa'a iyayenmu sun sa mu a makaranta mun sami ilmi, kuma ga shi yanzu muna aiki.
- Ladidi: To, aikin ne ba kya so ki yi?
- Zuwaira: A'a, saurara mana ki ji, Ke dadina da ke ke nan. Ba ki bari ki ji kan zance sai ki soka baki.
- Ladidi: To, in ji kan zancen Zuwaira.
- Zuwaira: Wato ba aiki ba ne na so. Yadda muke zaune a garin ne ba na so.
- Ladidi: Yaya muke zaune a garin har da ba kya so?
- Zuwaira: Kin ga dai nan ba garinmu ba ne. Aiki ne ya kawo mu, muka baro garinmu, inda aka san mutuncinmu da iyayenmu, muka zo nan inda babu wanda ya san mu. Kowa kallon 'yan iska zai rika yi mana.
- Ladidi: Zuwaira ban gane wannan irin dogon surutu da kike yi ba. Ina kika dosa da maganar taki? Bi yanke.
- Zuwaira: To, tun da kin ce in bi yanke bari in bi. Abin da nake

nufi shi ne mu yi aure ko ma fi mutunci a idon mutane.

Ladidi: Aure. Ai sai ki yi ta yi.

Zuwaira: Ke fa?

Ladidi: Ai ni ban isa aure ba tukuna. Ni ba zan yarda ina cikin holewa in jefa kaina cikin wahala ba .

Zuwaira: Auren ne wahala? Yanzu me ya fi dadi kina aikinki an san kuma ke matar wani ce?

Ladidi: Ai ban hana ki ki yi aure ba, in kina so Zuwaira. Ni ce dai na ce ba zan yi ba yanzu. Sai na sheke ayata ta ishe ni tukuna.

Zuwaira: Da irin su Malam Tanko za ki sheke ayar? Yanzu don Allah me kika gani a jikin malam Tanko? Don na ji dazu yana cewa ki zo ki same shi a ofis an jima.

Ladidi: Kudi! Kin sani kuwa ba don neman kudi ba, ba za mu baro garinmu ba mu zo nan! yanzu ke kya ce ba neman kudi ne ya kawo ki garin nan ba?

Zuwaira: I, a'a. Na zo neman kudi ne a garin da yake da ma'aikatar da muke so in yi amfani da ilmina don taimakon kasarmu baki daya.

Ladidi: Da ma na santi idan kin kama magana ba kya bari kamar cin kwan makauniya.

Zuwaira: Allah ya ba ki hakuri. Sai dai kada ki manta da jawabin masu iya magana.

Ladidi: Da suka ce me?

Zuwaira: Da suka ce, "mai wasa da maza karya."

Ladidi: Ashe duk matan duniyar nan karnuka ne. Tun da yake ba matar da ba ta wasa da maza.

Zuwaira: Ba wasan irin naki ba.

Ladidi: Kada dai ki zage ni.

- Zuwaira: Wace ni in zage ki. Faɗin gaskiya ya zama zagi? Uh!
 Kin gani ma har lokacin tashi ya yi ba mu sani ba.
 Ni zan tafi gida.
- Ladidi: Ni zan jira masin ja ya dawo daga gidan waya
 tukuna, ya kukkulle kofofi.
- Zuwaira: To, Sai gobe. (Ta fita)

Shiga Ta Biyu

(A hotel. Ladidi ta kama tebur tana zaune ita kadai. Ba komai a kan teburin. Malam Tanko ya iso, ya zauna.)

- Tanko: Kin kuwa tafi ofis din da la'asar?
- Ladidi: Na tafi mana. Ka sa ni na wahala kawai.
- Tanko: Ina fata dai ba ki yi fushi ba.
- Ladidi: A'a ban yi ba.
- Tanko: Da na tafi gidanku ban same ki ba shi ne na ce bari
 in zo hotel.
- Ladidi: Ni ma da na gaji da zama ne a gidan ban gan ka ba
 na ce bari in zo hotel in gani ko kana nan. Shigowata
 ke nan ka shigo.
- Tanko: To bari in tambayo mana sha. (Ya daga murya ya
 kalli mai rabon sha.) Ke sabis kawo kwalba shida.
- Ado: (ya zo ya zauna.) Sannunku da hutawa.
- Tanko: Yawwa. (Ya tashi.) Ina zuwa.
- Ladidi: Ina kuma za ka tafi?
- Tanko: Zan zaga ne.
- Ado: 'Yan mata yaya sunanki?
- Ladidi: Sunana Ladidi.
- Ado: Allah Sarki.
- Ladidi: Me ya faru?

Ado: Sunan matata ta fari ke nan, wadda ta mutu. Wato duk inda na ji mai suna irin nata sai in tuna ta. Don Allah ina ne gidanku? Ai sai in kai ki idan an tashi daga hotel din don in gani in rika zuwa debe kewa ko?

ladidi: A'a sai dai in yi maka kwatance da inda gidanmu ya ke ka zo gobe.

Ado: Saboda me?

Ladidi: Domin akwai wanda ya kawo ni.

Ado: Ba sai mu gudu ba?

Ladidi: Ai ba daman gudu.

Ado: Saboda me?

Ladidi: Saboda ofishimmu daya da shi. Kuma shi shugabana ne. Idan na gudu na bar shi a hotel ai sai ya yi fushi da ni.

Ado: Yanka ki zai yi?

Ladidi: Ko bai yanka ni ba ai ya yi mini sanadin barin aiki.

Ado: To, shi ke nan, ina ne gidan naku yake?

Ladidi: Gida na goma a layin Buzaye.

Ado: To, shi ke nan. Ai ga mutumin naki can yana zuwa. Mu yi shiru kada ya sha jinin jikinsa.

Ladidi: To, (Malam Tanko ya dawo)

Tanko: Aha.

Ladidi: Malam karfe nawa yanzu?

Tanko: Mu gani. Wai-wai-wai. Ai yanzu karfe uku na dare. Tashi mu tafi in kai ki gida.

Ladidi: To.(Sun tashi sun fita.)

Sababbin kalmomi

buzaye, buzu, buzuwa	(s.jn)	布里人
yauki	(s.jn)	粘稠, 娇柔造作的表情
fatsa	(s.jm)	鱼钩
shiga	(s.jm)	穿着, 打扮
kamu	(s.jn)	抓, 捕
masin ja	(s.jn)	通讯员
sakaliya, sakali, sakalai	(s.jm)	无用的人
dazu	(b)	刚才
sukuni	(s.jn)	机会, 空闲
soka	(a.smss)	插进, 刺进
kan zance	(fm)	事情的原委
mutunci	(s.jn)	人格, 尊严
dan iska, 'yan iska	(s.jn)	流氓
surutu	(s.jn)	罗嗦
dosa	(a.k)	向……去
yanke	(s.jn)	近路
holewa	(s.jm)	放松, 享受
sheke	(a.smss)	放, 倒入
sheke aya	(fm)	尽情享乐
aya	(s.jm)	标点
makauniya	(s.jm)	女瞎子
kewa	(s.jm)	寂寞
sanadi	(s.jn)	原因, 根源
layi	(s.jn)	街
karya	(s.jm)	母狗, 妓女
zugudum	(s.jn)	沉思, 不声不响

注释:

1. Mai wasa da maza karya.

“和男人打打闹闹的女人不是正经人”。这句话作为此话剧的主题，充分反映了豪萨地区伦理道德的主要倾向。

2. ta shiga yauki “她装得娇柔造作。”yauki本意有一种粘稠，即粘粘糊糊的东西。shiga 在这里意为开始，读低音声调。

Malam ba ka san sunan irin wannan shigar ba? “你还不知道这一着装的名称吗？”

这里的 shiga 读低平调。

3. Don Allah me ya dame ki ne a yanzu har da za ki hana kanki sukuni da tunane—tunane?

“请问究竟是什么弄得你连七想八想的闲工夫都没有？”

4. Gani na yi, ga shi mun yi sa'a iyyenmu sun sa mu a makaranta mun sami ilmi.

此句中的 gani na yi 意为“我觉得”，gani 在此成为一个纯粹名词，作为助动词 yi 的宾语。

5. Ba ki bari ki ji kan zance sai ki soka baki. “你还没听明白是怎么回事就插嘴。”Kan zance 意为“根源”，kan 即 kai. maganar nan ba kai ba gindi. “这句话没头没尾”

6. Amma kuwa ki kan ba ni dariya. “你确实常使我发笑。”类似的句子还有：

Audu ya ba ni mamaki.

Hadarin mota ya ba ni tsoro.

Al'amarin nan ya ba ni kunya.

7. Ina kika dosa da maganar taki? Bi yanke.

“你的话是什么意思？说得简短一点。”

yanke 是指抄近路，这里指所走的近路。

8. Sai na sheke ayata ,ta ishe ni tukuna.

“我一定要尽情享乐，享够了为止。”

sheke aya 为一个习惯搭配。

9. Da ma na sani idan kin kama magana ba kya bari kamar cin kwan makauniya.

“我早就知道，如果你开始说起话来，就没完没了。”

Kamar cin kwan makauniya 也是一个习惯性搭配，指没完没了的说话。

10. Wace ni in zage ki? Fadɪn gaskiya ya zama zagi?

“我是谁，敢骂你？说真话成了骂人了吗？”

若要表达“我！哪里哪里”这样的意思时，就可以套用这个句型。如：

Wane ni in zama shugaban kasa?

我怎么能成为国家元首呢？

Nahawu

一些特殊小词的用法

一、Yi 的用法

yi 能作“是”解，为豪文的习惯性用法。如：

Ruwa ya yi zafi. 水熟了。